Şlaqbaum

(Hekayə)

İlqar Rəsul

Söhbetleşe-söhbetleşe qonşu binanın altındakı dükandan – bazarlıqdan gelirdi Əsmerle anası. Əllerinde de içi erzaqla dolu torbalar. Birden qıza ele geldi ki, onlar heyetin girişine yaxınlaşanda şlaqbaum qalxmışdı, gözledi, keçdiler, endi. Anasını heyetin ortasında danışa-danışa buraxıb geri çevrildi, Əsmer, arxaya baxdı. Sanki heç qalxmayıbmış kimi yerinde terpenmez dayanmışdı şlaqbaum. "Belke mene ele geldi, axı şlaqbaum heyete maşın girende qalxır, ya da çıxanda. Üstelik, biz maşın yolu ile girmedik ki, heyete. Şlaqbaumun yanından, piyada keçidinden adladıq. Ortalıqda maşın-filan yoxken niye qalxsın ki? Deyesen bir defe de bele olmuşdu. Harasa gedirdim. Hem de tek. Onda da piyada keçidinden adlamışdım. Amma şlaqbaum qalxmışdı. He, deyesen qalxmışdı. Sonra da endi." – düşünürdü ki, anasının sesi qızı fikirden ayırdı: seninle deyilem, yene huşa getdin deyesen! Bir az tez yerisenel indice atan gelecek, biz hele yır-yığış elememişik.

Pillekenleri qalxıb lifte girdiler....

Günortaya yaxın ata maşınla geldi. Əsmerle anası ellerinde iri yol çantaları, torbalar, aşağı düşdüler. Ne getirmişdilerse, hamısını maşına yığdılar, oturub rayona, yay istirahetine yollandılar. Maşın heyetden çıxanda şlaqbaum qalxdı, ardınca endi. "Bu başqa mesele, maşın keçdi deye qalxdı ve endi – üreyinde deyindi Əsmer – maşın olmayanda niye qalxsın ki, belke xarab olub, adam yaxınlaşanda qalxır. Göresen doğrudan adam keçende qalxıb-enir, ya mene ele gelir? Eledirse, biz qayıdana düzelderler her halda"...

Üç hefteden sonra qayıtdı Əsmergil şehere. Yene heyat köhne axarına düşdü. Ata her seher işe gedir. Ana axşamacan evde biş-düşle, yır-yığışla, seriala baxmaqla gününü keçirir, Əsmer qezetlerde, internetde iş yerleri ile maraqlanır, şirketlere sened yolayırdı. İqtisad Universitetini bitirdikden sonra tehsilini davam etdirib "Biznesin idare edilmesi" ixtisası üzre magistr derecesi almışdı Əsmer. İşlemek barede düşünürdü. Evin tek övladi idi. Atası onu tanış şirketlerden birinde işe düzeltmek istese de qız razı olmamışdı. Özü iş axtarıb tapmaq fikrinde idi. Ele de demişdi atasına: özüm üreyimce olan iş tapmasam, senin teklifinden yararlanaram.

İstirahetden qayıdandan üç gün sonra evden çıxdı Əsmer. İş üçün sened gönderdiyi şirketlerin birinden müsahibeye çağırmışdılar. Gecikmesin deye taksi ile getdi. Taksi heyetden çıxanda şlaqbaum qalxdı, maşına yol verdi, endi... Gecikeceyinden narahat idi deye şlaqbaum hayında deyildi qız. Heç yadına da düşmedi onun xarab olub-olmaması barede fikirleşdikleri...

Müsahibe götürenler Əsmerden razı qalmışdılar, qız eve sevincek qayıdırdı. Mehellenin başında avtobusdan düşüb, bir az evvel üç neferin qarşısında eyleşerek suallara verdiyi cavabları tekrarlaya-tekrarlaya eve gedirdi. Heyetin girişinde fikirden ayılıb başını qaldırdı. Şlaqbaumu yuxarıda görüb duruxdu. Ətrafa baxdı, kimse yox idi. Gözucu girişin yanındakı mühafize köşkünün penceresine baxdı. Şüşe dekorativ idi deye çölden içeri görünmürdü. Qız heyecanlandı, elleri ile üzünü qapadı, tez de özünü düzeltdi, başını aşağı salıb piyada keçidinden heyete yeridi. Bir az getdi, dayandı, başını yana eydi, tereddüdle gözlerini dolandırıb şlaqbauma baxdı. Yavaş-yavaş enirdi. Dizleri esdi heyecandan. Telesik gedib pilleleri qalxdı, binaya girib liftin dymesini basdı...

O gece seherecen neçe defe yuxudan oyandısa, şlaqbaumu düşündü Əsmer: göresen yalnız mende bele edir, ya hamıda? Niye bele edir ki?

Seher el-üznü yuyub yemek yeyenden sonra kitab götürüb eyvanda oturdu. Gedecek yeri yox idi deye bütün günü eyvanda gah çay içib kitab oxudu, gah musiqi dinledi, gah da kresloda yerini rahatlayıb mürgüledi. Her defe heyetden ses eşidende dördüncü mertebeden aşağı – şlaqbauma teref boylanmağından da qalmadı. Maşın gelende ve gedende şlaqbaum qalxırdı. Adam gelende, ya gedende, yox. Bir defe adam keçende eyvanda dolabdan nese axtaran anasını unudaraq deyindi qız: bes niye adam adlayanda qalxmır şlaqbaum?

- Onu ora adamlar üçün bağlamayıbar ki, qızım, maşınlar üçündür. Her adam keçende qalxıb ense, heftede birini deyişeler gerek. – Əsmerin cavabını gözlemeyib içeri keçdi anası...

Əsmer artıq şlaqbaumun ona göre qalxıb-enmesine öyreşmişdi. Əvvel hirslenirdi. Sonra maraqlı gelmişdi. Bir defe heyete maşın keçidinden girdiyi de olmuşdu. Havadan asılıb gözleyen şlaqbaumun altında dayanmış, başını geri eyerek maraqla baxmış, ardınca içerini göstermeyen şüşeye zillenmiş, heç ne anlamayıb eve getmişdi... İndi o, her defe harasa gedende, eve qayıdanda şalqbaum qalxır, yol verir, enirdi. Sanki qızı salamlayırmış kimi...

Doğum günü işden eve qayıdanda uzaqdan şlaqbaumun qalxdığını görüb gülümsündü. "Birce meni mehellenin başından salamlamağın qalmışdı, onu da elədin" – pıçıldayıb addımlarını yeyinlətdi. Hyətə çatanda şlaqbaum endi. "Bu nədir, yoxsa yolumu kəsir?"– təəccüblendi qız. – Özü də həyətə maşın yolundan girmək istediyim vaxtda". Şlaqbaum enib Əsmərin qarşısında dayandı. Ucunda bir qızılgül vardı. Qızın üzünə təbəssüm qondu: ay Allah, bu gün mənim doğum günümdür axı,

– pıçıldadı. Gülü götürüb qoxuladı, sinəsinə sıxıb, qaşlarını düyünlədi, amiranə tərz alaraq şlaqbauma baxıb gözlədi. Şlaqbaum qalxdı, Əsmər gülümsündü, pəncərənin içərini göstərməyən şüşəsinə əl yelləyib həyətə keçdi, az qala qaçaraq evə getdi.

O gündən sonra gedəsi yeri olmaynda Əsmər eyvandan gündə bir neçə dəfə şalqbauma baxır, pıçıltı ilə söhbət də edirdi: "Sabahın xeyir, necəsən? Bu gün hava yaxşıdır", "Gün aydın, darıxmırsan?", "Axşamın xeyir, deyəsən yağış yağacaq", "anam çağırır, mən qaçdım", "gecən xeyrə qalsın"...

Payızın yağışları ara vermirdi. Şlaqbaum hər gün yağışın altında gəlib-gedən maşınlara yol verir, hərdən Əsməri eyvanda görəndə suyu süzülə-süzə qalxıb enərək salamlayırdı. Xəstələnmişdi Əsmər. İki həftə idi evdən bayıra çıxmırdı. Arada adyala bürünüb anasından xəlvət eyvana çıxır, pıçıldayıb şlaqbaumu salamlayırdı. Anasının gözündən yayındığı dar macal səhərə düşürdüsə "sabahın xeyir", axşama düşürdüsə, "gecən xeyrə qalsın" deyir, adyalın arasında gizlincə əl yelləyib içəri qaçırdı. Şlaqbaum da onu görən kimi qalxır, havadan asıla qalıb qızın içəri keçməsini gözləyirdi. Elə ki, eyvan kimsəsizləşdi, enib sakitcə yerində dururdu. Bir axşam yağışlı havada Əsmərin kapüşonunu anası başına çəkərək eyvana çıxmışdı. Şlaqbaum dərhal qalxmışdı. Əsmər anasından xəlvət, pəncərənin arxasında dayanıb pərdələrin arasından həyətə baxaraq – yox, o mən deyiləm, anamdı, mən deyiləm – pıçıldayaraq xısın-xısın gülmüşdü. Gecə yatanda da o anı yadına salıb gülməkdən özünü saxlaya bilməmişdi...

Yazın əvvəli idi. Əsmər ərə gedirdi. Gəlin maşını şlaqbaumun önündə ilişib qalmışdı. Binanın komendantı nə qədər əlləşirdi, pult şlaqbaumu qaldırmırdı. Ehtiyat pultu gətirdilər. O da işə yaramadı. Bəyin qoluzorlu dostları irəli yeriyib kökündən qopartdılar şlaqbaumu. Aparıb mühafizə otağının yanıda yerə qoydular. Təmir üçün komendanta pul verib maşınlarına oturdular. Karvan həyətdən çıxdı. Əsmər gəlin maşınının arxa şüşəsindən həyətə baxır, hönkürürdü. Anası ağlayıb qızına əl yelləyirdi. Qadın elə bilirdi Əsmər evlərindən birdəfəlik ayrıldığı üçün ağlayır. Toyun səhəri günü Amerikaya köçürdü Əsmər. Əri diplomat idi. Bir də bu tərəfə yolu nə vaxt düşəcəkdi, bilinməzdi. Əsmərsə quru ağac budağı kimi yolun kənarına atılıb qalmış şlaqbauma baxıb ağlayırdı...

Dörd ildən sonra Əsmər evlərinə qayıtmışdı. Həm də birdəfəlik. Ayrılmışdı ərindən. Xasiyyətləri tutmamışdı. Üç yaşlı qızı ilə ata evinə köçmüşdü. Yenə ata-anası ilə birgə yaşayırdı. Arada qızını həkimə-filana aparmasa evdən çıxmırdı. Bura köçəndən sonra ilk dəfə qızı ilə birgə həyətdən çıxarkən onu tanımırmış kimi yerində tırpənməz dayanan şlaqbauma baxıb ötən günləri xatırlayaraq məyus olmuşdu Əsmər. Növbəti dəfələrdə də eyni halı keçirəndə qərara gəlmişdi ki, bir müddət vacib işi olmasa, həyətdən kənara çıxmasın. Arada qızı ilə düşüb həyətdəki kölgəlikdə oturanda da çalışırdı şlaqbauma tərəf baxmasın...

Payızın yağışlı günləri idi. Eyvanda məhəccərə dirsəklənib şlaqbauma baxırdı Əsmər. Bir həftəyə yaxın idi ki, yenə eyvana çıxıb şlaqbaumla haləhval tutmağa başlamışdı. Səhər eyvana çıxıb "sabahın xeyir", axşam çıxıb "gecən xeyrə qalsın" demədiyi gün nəsə itirmiş kimi hiss edirdi özünü...

Yenə xəstələnmişdi Əsmər. Həkimə gedəsi oldu. Taksi çağırdı, oturub getdi. Hava yağışsız idi. Evə avtobusla qayıtdı. Fikirli-fikirli həyətə girib binaya tərəf getdi. Pilləkənləri qalxanda birdən ona elə gildi ki, bayaq keçiddən adlayanda şlaqbaum qalxmıdı. Çevrilib geri baxdı. Yerində idi şlaqbaum. Liftə girib düyməni basdı. Evdə anasından həyətin mühafizəsinə kimin baxdığını soruşdu. Anası dedi ki, kimdirsə, avaranın biridir: yadındadır, o vaxt sən ərə gedəndə şalqbaum işləmədi? Həmin günün səhəri mühafizəçini işdən çıxardılar. O gedəndən bu yana yerində iki adam işləyib. Həresi də bir çür naqis çıxıb, yola salıblar. Bu üçüncüdür. Deyirlər içəndir. Keçən həftə sakinlərin yığıncağında komendant dedi ki, şirkətlə danışıb, tezliklə həyətin mühafizəsinə başqa adam təyin ediləcək...

Üç gün idi burnunun ucunu da qapıdan, pəncərədən bayıra çıxarmamışdı Əsmər. Bir gecə qızdırmadan sayıqlamışdı da. Bu gün bir az yaxşılaşmışdı. Qızdırması düşmüşdü. Axşam idi. Bayırda leysan yağırdı. Əsmər anasının televizorun qarşısındakı kresloda yuxuya getməsindən fürsət tapıb kapuşonu başına çəkdi, adyala bürünüb eyvana çıxdı. Şlaqbaum yağışın altında sakitcə uyuyurdu. Qız adyalın arasından əl yellədi, "axşamın xeyir" pıçıldadı. Gözlərindən yaş axdı. Ağladı Əsmər. Niyə ağladıını özü də anlamırdı. Amma uzaqda tərpənməz dayanıb suyu süzülən şlaqbauma baxaraq ağlamaq xoş idi. Sanki səbəbini, mahiyyətini anlamadığı bir rahatlıq gətirirdi qıza buludlara qoşulub göz yaşı axıtmaq. Gözlərini şlaqbaumdan ayırmadan ağlayırdı Əsmər. Birdən ona elə gəldi ki, şlaqbaum qalxdı. "Yox, ola bilməz, görmək istədiyimi görürəm sadəcə" pıçıldayıb, əlləri ilə üzünü qapadı, belə şeylər düşünməyindən, xəyallar qurmağından utandı. "İlahi mən nələr düşünürəm" deyib əllərini üzündən ayırdı, içini çəkə-çəkə gözlərini açdı, həyətin girişinə tərəf baxdı. Şlaqbaum göydə idi. Elə təzəcə baxmışdı ki, şlaqbaum endi, bir az gözlədi, yenə qalxdı. "Yox, bu xəyal deyil, o doğrudan da məni salamlayır" həyəcanla pıçıldadı Əsmər. Gözlərindən yenə yaş axmağa başladı. Əlini adyalın arasında azca çıxardıb sanki kimsənin görməsini istəmirmiş kimi, xəlvətcə salamladı şlaqbaumu. Qalın yağış pərdəsinin arxasından bulanıq görünən şlaqbaum suyu süzülə-süzülə havadan asılıb qalmışdı...

Səhifəni hazırladı: Emil Rasimoğlu